

Vraag 1. Hoe zou de ACM bij de tariefregulering een goede balans kunnen aanbrengen tussen ruimte voor investeringen door netbeheerders en betaalbaarheid van de tarieven voor netgebruikers?

In de meeste concessies en contracten die CPO met provincies en gemeenten afsluit, is het toegestaan om jaarlijks het laadtarief te indexeren in overeenstemming met de CBS-consumentenindex. De afgelopen jaren is de stijging van de netbeheerderstarieven echter veel hoger dan de toegestane CBS-indexering.

Als voorbeeld zie onderstaande tabel met de vergelijking tussen de 2022 en 2023 van de periodieke tarieven per laadpaal waarin de tarieven van Liander, Enexis, Rendo en Coteq vele malen harder zijn gestegen dan de gecompenseerde CBS-indexering.

Dat betekent dat CPO's meer kosten hebben die niet kunnen worden doorgerekend waardoor de inkomsten van CPO's onder druk komen te staan. Dit is geen houdbare situatie voor de toekomst.

Voorstel: Om de betaalbaarheid voor CPO's te kunnen handhaven, stelt deze CPO voor om de verhoging van de periodieke netbeheerders tarieven te maximeren op het peil van de CBS-consumentenindex.

Stijging netbeheerderstarieven van 2022 naar 2023											
2022	Liander		Enexis		Stedin		Rendo		Coteq		
	excl	incl	excl	incl	excl	incl	excl	incl	excl	incl	
Gereguleerde periodieke kosten per jaar (LS-aansluitingen)	€ 227.8347	€ 275.6800	€ 221.2265	€ 267.6841	€ 210.1408	€ 254.2704	€ 179.9173	€ 217.7000	€ 190.6038	€ 230.6306	
2023	Liander		Enexis		Stedin		Rendo		Coteq		
	excl	incl	excl	incl	excl	incl	excl	incl	excl	incl	
Gereguleerde periodieke kosten per jaar) LS-aansluitingen <u>op basis van CBS-indexering van 9,6% (*)</u>	€ 249.7068		€ 242.4643		€ 230.3143		€ 197.1894		€ 208.9018		
Feitelijke gereguleerde periodieke kosten per jaar (LS-aansluitingen)	€ 286.2727	€ 346.3900	€ 269.3335	€ 325.8935	€ 227.2000	€ 274.9120	€ 209.85	€ 253.92	€ 254.37	€ 307.79	
Periodieke kosten/jaar toename in percentage (rood > CBS-indexering)	25.6%		21.7%		8.1%		16.6%		33.5%		

← ↻ 🏠 <https://www.cbs.nl/nl-nl/cijfers/detail/83131NED>

[Bewerk tabel](#)
[Download tabel](#)
[Download volledige dataset](#)

Bestedingscategorieën : 000000 Alle bestedingen

Perioden	CPI (2015 = 100)	CPI afgeleid (2015 = 100)	Jaarmutatatie CPI (%)	Jaarmutatatie CPI afgeleid (%)
2021 november	113,17	111,29	5,2	5,0
2021 december	114,01	112,12	5,7	5,6
2021	110,39	108,55	2,7	2,5
2022 januari	114,53	113,64	6,4	7,4
2022 februari	115,27	114,37	6,2	7,1
2022 maart	119,46	118,49	9,7	10,7
2022 april	119,81	119,21	9,6	10,9
2022 mei	119,05	118,46	8,8	10,1
2022 juni	119,05	118,47	8,6	9,9
2022 juli	121,57	121,88	10,3	12,4
2022 augustus	123,95	124,45	12,0	14,3
2022 september	126,89	127,63	14,5	17,2
2022 oktober	128,25	128,98	14,3	16,9
2022 november	124,35	124,77	9,9	12,1
2022 december ^a	124,94	125,34	9,6	11,8

Vraag 2. Wat betekent het feit dat netbeheerders publieke aandeelhouders hebben voor de regulering van netbeheerders door de ACM?

Het uitkeren van dividend aan de aandeelhouders zoals bijvoorbeeld aan provincies, betekent dat deze gelden niet gebruikt kunnen worden voor netbeheerdersinvesteringen en zorgen voor meer betaalbaarheid van de tarieven voor netgebruikers.

Voor het verbeteren voor de betaalbaarheid van de dienstverlening is onze verwachting dat ACM het uitkeren van dividend aan de overheid, zoals aan provincies, niet meer toestaat.

Vraag 3. Welke verhouding tussen input- en outputregulering zou de ACM moeten hanteren?

Geen reactie

Vraag 4. Hoe zou de ACM bij de tariefregulering een goede balans kunnen aanbrengen tussen een eenvoudige en goed uitlegbare methode enerzijds, en een precieze methode die recht doet aan verschillen anderzijds?

Geen reactie

Vraag 5. Welke rol speelt de flexibiliteit van de regulering – dat wil zeggen de mogelijkheid om binnen de regulering snel aanpassingen te doen bij externe veranderingen – daarin?

Geen reactie

6. Hoe zou de ACM de kosten van nieuwe investeringen moeten vergoeden?

Investeringen zijn jarenlang uitgesteld. Het gevolg is dat er nu versneld voor zeer hoge bedragen investeringen moeten worden gedaan. Dit zijn investeringen die een langere afschrijvings-terugverdienperiode hebben. Die investeringen zouden daarom meer evenredig over de jaren opgenomen moeten worden in de tarieven. Dit dempt de tarief- en investeringspieken en geeft minder hoge fluctuaties in de netbeheerderstarieven. Dit is een andere aanpak dan nu wordt voorgesteld: het huidige voorstel geeft grotere schommelingen en hogere tarieven voor de afnemers van netdiensten op korte termijn. Zo'n aanpak jaagt naar onze mening ook de inflatie onnodig aan. Zie daarvoor de tariefstijging zoals benoemd bij het antwoord op vraag 1.

7. Hoe zou de ACM de investeringskosten van netbeheerders moeten beoordelen?

Zie eerder dus niet als investering die in reguleringsperiode moet worden terugverdiend; maar die juist over een langere afschrijvingsperiode om te grote tarief fluctuaties te voorkomen.

8. Zou de ACM dit achteraf, of juist vooraf moeten doen, bijvoorbeeld op basis van de investeringsplannen?

Het investeringsplan vooraf laten indienen en laten beoordelen door ACM en gedurende de reguleringscyclus de uitnutting jaarlijks terugkerend toetsen waaronder een volledige verantwoording (zie vraag 6)

9. Hoe kan de ACM bereiken dat de investeringsruimte die ontstaat door regulering effectief wordt benut?

Geen reactie

10. In hoeverre ziet u mogelijkheden binnen de tariefregulering om prikkels in te bouwen, zodat (een deel van de) rendementen beschikbaar is/zijn voor (her)investeringen door netbeheerders?

Introduceren van prikkels dat netbeheerders innovaties mogen opvoeren als kosten, in het geval dat de netbeheerder innovaties in processen/systemen doorvoert die de ketenprocessen simpeler, goedkoper, sneller maken. Doel is om te komen tot kosten efficiëntie bij de netbeheerder en de rest van de keten. 2 voorbeelden uit de praktijk.

- a) Enexis heeft jaren geleden geïnvesteerd in processen en een bijbehorend systeem (Mendix) om de voortgang van de netaansluiting inzichtelijk te maken voor alle ketenpartijen. In dit systeem registreert de aannemer van de netbeheerder de planning van de werkzaamheden en worden aanvullende bijzonderheden te maken van een netaansluiting vastgelegd (zoals over meerlengte). Deze proces/systeemverbetering helpt alle ketenpartners, de aannemer, de CPO en Enexis zelf, om efficiënter en goedkoper te werken. Andere netbeheerders, zoals Liander, hebben dat niet. Een financiële prikkel van de ACM zou helpen om de andere netbeheerders te sturen naar dit goede voorbeeld.
- b) Een ander voorbeeld van efficiënter werken die via een financiële prikker aangemoedigd zou moeten worden, is het introduceren van de 1-arbeidsgang bij MS-aansluitingen. De 1-arbeidsgang is al jaren gemeengoed bij LS-netaansluitingen en werkt goed. Zo'n aanpak is een win-win-win aanpak voor zowel de aannemer, de netbeheerder en CPO. Als CPO hebben we samen met aannemer een voorstel uitgewerkt dat nu onder de aandacht bij Liander is.

11. Op welke onderwerpen zou de ACM-netbeheerders via de tariefregulering moeten stimuleren om goed te presteren?

- a) Stimuleren van de netbeheerder dat een "redelijke" aansluittermijn wordt gerealiseerd (ACM heeft nu als een "redelijke" termijn een doorlooptijd van 18 weken gesteld om te komen tot een nieuwe aansluiting). Deze redelijke termijn wordt meer bereikbaar bij een 1-arbeidsgang (zie ook antwoord op vraag 10). Overwegen van een malus als de aansluittermijn niet wordt gehaald.
- b) Stimuleren van de netbeheerder bij een goed werkende 1-arbeidsgang zowel voor LS als voor MS-aansluitingen (zie ook antwoord bij vraag 10 en 23).
- c) Stimuleren van de netbeheerder bij een goed werkend gemeenschappelijke aanvraag- en realisatieportaal is waarin netbeheerder, aannemer en CPO de status van een aanvraag zien (nu

alleen nog beschikbaar bij Enexis, Mendix systeem). Goed werkend op basis van klantfeedback (aannemers, CPOs)

- d) Stimuleren van een betere communicatie in de volgorde van aansluiten in het kader van netcongestie.
- e) Stimuleren van een hoge betrouwbaarheid van het net (x%)
- f) Stimuleren van de maximale bruikbaarheid van het net (verplichte afschakelen tijdens bedrijfstijden)
- g) Stimuleren van beperkte lage storingstijd + storingsintervallen
- h) Stimuleren dat netbeheerders de mogelijke ruimte op het net inzichtelijk maken per kern/per wijk + beschikbare overcapaciteit bij bedrijven (hier en nu)
- i) Stimuleren dat netbeheerders de tijdsspanne inzichtelijk maken dat er netcapaciteit beschikbaar gaat komen
- j) Stimuleren van creativiteit bij netbeheerders om samen met CPO de beschikbare capaciteit beter te benutten (bv 1 ATO voor gebied i.p.v. ATO per aansluiting)

12. Hoe zou de ACM met de tariefregulering het tijdig realiseren van investeringen het beste kunnen stimuleren?

Geen reactie

13. Op welke kwaliteitsaspecten zou de ACM met de tariefregulering netbeheerders moeten stimuleren om goed te presteren?

Zie eerdere antwoorden.

14. Hoe zou de ACM met de tariefregulering innovatie het beste kunnen stimuleren?

Zie eerdere antwoorden.

15. Zou de ACM voor een bepaalde periode geen stimulans tot efficiëntie toe moeten passen in de tariefregulering?

Voor de CPO zijn 2 zaken essentieel: betaalbaarheid en de doorlooptijd van de netaansluiting. De CPO gaat ervan uit dat er een stimulans blijft tot maximale efficiëntie in het proces zodat de energietransitie doelstelling, van voldoende laadpunten voor elektrische auto's, gehaald kan worden.

16. Op welke wijze zou de ACM de efficiëntie van netbeheerders moeten meten en beoordelen?

- Vergelijken norm doorlooptijd netaansluiting met feitelijke doorlooptijd netaansluiting
- Norm stellen gemiddelde kosten per netaansluiting en relateren aan de feitelijke gemiddelde kosten voor het maken van een netaansluiting voor aansluitingen zonder bijzonderheden (bv netverzwaring) en met bijzonderheden;
- Norm stellen gemiddelde doorlooptijd/kosten uitvoeren van kabelcheck en dit vergelijken met de feitelijke gemiddelde doorlooptijd;
- De mate waarin de netbeheerder werkzaamheden anders (effectief) organiseert om het tekort aan eigen capaciteit te compenseren;
- Al dan niet beschikbaar hebben van een te gebruiken registratie en informatiesysteem voor de ketenpartners (zie eerder Mendix bij Enexis);

- CPO's laten deelnemen aan klanttevredenheidsonderzoek m.b.t. netbeheerders. Deze feedback meenemen in de beoordeling van de netbeheerders;
- Helder vaststellen van SMART servicelevel afspraken (bv maximale doorlooptijd van de netbeheerder voor het uitvoeren van een kabelcheck).

17. Hoe breed zou de ACM moeten kijken bij het beoordelen van de efficiëntie

CPO adviseert ACM om vast te houden aan het beoordelen van de uitvoerings- en de benutting efficiëntie. Hierna onze toelichting. Vasthouden van de beoordelen van de uitvoering efficiëntie: omdat het hier gaat om het proces van de netaansluiting + storingsoplossing dat efficiënt, slim, snel en goedkoop moet worden uitgevoerd. Het gaat om maatschappelijk geld dat goed moet worden ingezet. Wat van de netbeheerder ook mag worden verwacht is dat er geen onnodige overcapaciteit wordt gerealiseerd, want dit zijn OOK maatschappelijke kosten die de betaalbaarheid beïnvloeden. Dus ook de focus op benutting efficiëntie. In dit verband zou de netbeheerder veel meer moeten focussen wat er aan vraag in een bepaalde wijk/ kern/gebied kijkend naar de verschillende netaansluiting aanvragen. Het kan maar zo zijn dat een bedrijf bijvoorbeeld netcapaciteit over heeft die een andere partij, zoals een CPO goed kan gebruiken. Door zo veel actiever naar de netvraag te kijken, wordt voorkomen dat er onnodige netaansluitingen komen (efficiëntie) en dat bestaande capaciteit beter wordt gebruikt (benutting efficiëntie).

18. Welke efficiëntienorm zou de ACM moeten gebruiken voor de landelijke netbeheerders?

Zie eerder

19. Welke duur van de reguleringsperiode zou de ACM moeten hanteren?

Een langere periode om zodoende de tarieven voor de gebruikers niet te veel pieken te geven. Zie eerdere antwoorden op vragen.

20. Hoe zou de ACM moeten omgaan met onzekerheden over de ontwikkeling van kosten gedurende de reguleringsperiode?

Toepassen van voorcalculatie; tussentijdse actualisatie (zie eerder) en nacalculatie met eventuele inflatiecorrectie. In deze aanpak de stimuleringsmaatregelen voor efficiënt werken blijven toepassen en handhaven.

21. Hoe zou de ACM in de tariefregulering gebruik kunnen maken van de door dr. Brunekreeft beschreven reguleringsvarianten en extra reguleringsinstrumenten?

Een bonus-malusregeling toegespitst op tijdige realisatie van aansluitingen

22. Hoe zou de ACM in de tariefregulering gebruik kunnen maken van de in het DNVrapport beschreven reguleringsinstrumenten?

Geen inzicht in het DNV-rapport. Zie de antwoorden bij eerdere vragen dat het geven van incentives (belonen/bonus) in algemene zin een goed middel en prikkel is om doelen te realiseren.

23. Zijn er nog andere, niet beschreven reguleringsopties die de ACM zou moeten of kunnen overwegen.

- 1) Er is een aanzienlijke procesversnelling/ verbetering te maken in het proces van maken van MS-netaansluitingen, als de netbeheerder bij MS-aansluitingen de 1-arbeidsgang (net als bij LS-aansluitingen) mogelijk maakt. Dit zou het ketenproces versimpelen en goedkoper maken voor alle ketenpartners (waaronder de netbeheerder). ACM kan deze verbetering helpen stimuleren door financiële prikkels op te nemen in haar instrumentarium, zie eerder. Deze aanpak vermindert de maatschappelijke kosten.
- 2) Toewerken naar standaardisatie van de werkwijze en meer samenwerking en kennisdeling in de keten voor aanleg en storing en onderhoud.
- 3) Toewerken naar standaardisatie van tarieven in Nederland: dit vereenvoudigt en versimpelt administraties, calculaties etc. Vermindering maatschappelijke kosten.
- 4) De charge point operator een stem geven in de beoordeling van de netbeheerder. Het klanttevredenheidsresultaat meenemen in de beoordeling van de netbeheerder.